

Előzetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Fél évre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanácsoknak:

Egész évre 6 frt = 12 kor.
Fél évre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főtűzsdéber, Köszl János, Hochrein J. és fia i. üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetések

elfogad a kiadóhivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legjutányosabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 32 kr = 60 fillér bélyegdíj fizetendő.

Nyilttér 1 sor 1 ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceumi könyvnyomda) küldendő.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

† Lechner Gyula.

A község mindenütt nagy igényeket támaszt a rendőrséggel szemben és a szigorú követelménynek meg volt országzerte az az örvendetes hatása, hogy a városok közrendészeti viszonyai az utolsó évtizedben óriási mérvben javultak és ma már éppen a rendészetnél legkevésbé mutatkozik az államosítás szükségé. Örvendetes jelenség az is, hogy a rendészetnél nagy ritkán fordulnak elő ma már hivatalos visszaélések és túlkapások s mind a mellett, hogy a község bizonyos idegenkedéssel és gúnyolódással viseltetik a rendőrségi közegek iránt, ezek fegyelmezetten, kitartóbbak, türelmesebbek és óvatosabbak, mint valaha és bármikor.

Pécs városában még csak 10—12 év előtt is borzasztóak voltak a rendőrségi állapotok: zsarnokság, túlkapás a vezetésben, — léhaság, hanyagság, tapintatlanság a működésben. A rendőrök effectív száma alig rugott 20-ra s ezek nagy része is mellékszolgálatokra, vagy temetések s házi ünnepek számaára használtatott fel. A hajduintézmény nevetséges karrikatúráit láttuk bennük és mi természetesebb, hogy rendről, éberségről, erélyről szó sem lehetett és a szélteben divó bűnbarlangoknál csak egy volt nagyobb és disztelenebb: maga a rendőrségi tanya.

És mily békén törtük a szegyenletes állapotot; se a tanács, se a ministerium, se a város bizottsága nem tehettek semmit annak megszüntése vagy orvoslása végett, sőt az utóbbi egy választásánál nagy többséggel demonstratív hozzájárult annak további fennmaradásához. De végre is egy-két bizottsági tag merész és követelő fellépése megdöntötte az erköletelen irányu rendszert, kezdé belátni mindenki, hogy a rendőrségi intézményt gyökeresen regenerálni kell. És e pillanattól kezdve a viszonyok előnyösen változtak, sőt a rendőrségi állapotoknak az igényeknek megfelelő orvoslása a városi bizottság kedvenc feladatává vált, melynél a polgárság semmi áldozattól sem riadott vissza.

A rendszerváltozásban buzgón közre-

működtek a bizottsági tagok, de midőn a rendezés megtörtént, midőn a szükséges intézkedések megejtettek, a vonatkozó szabályzatok meghozattak és a rendőrség száma szaporítottat, szóval: midőn a régi hajduiság tetleg és formában megszűnt, vagyis modern intézménnyé átváltozott: a további haladás, fejlesztés már magának az intézmény vezetőinek és annak összes közegének tulajdonítható, ezek érdeműl róható fel, mi annál nagyobb érdem, mert még mindig küzdeniök kelle a multból öröklött maradványokkal, melyek sehogy sem illettek be az új keretbe, de kiküszöbölésök személyes okokból mindeddig lehetetlenné vált.

Hálátlanság lenne teljes elismeréssel nem adoznunk első sorban és kiválóan L e c h n e r G y u l a főkapitány érdemeinek. Nem lehet eltagadni, hogy a rendőrségi intézmény az ő vezetése és keze alatt nemcsak fűdőv átalakításon ment keresztül, de működése a még mindig elég szűkre mért korlátok között, esendben, szerényen és feltűnés nélkül eredményeket is mutatott fel. Maga a rend, zavartalan tevékenység és a közbiztonság állandósága, mint elvitázhattan tények szólnak az ő érdeme mellett s a mi nagyobb teszi az érdemet, az hogy mindezt soha se használta fel reklam, vagy dicséretes anyagúl, a mint hogy nem is illik e komoly intézményhez, ha azt egyes kiválóbb eredményes eset alkalmából reklámul használják fel.

Az ő működése egyszerű, zajtalan, de becsületes és tiszta munkából állott. A ki ismeri egy rendőrségi vezérlet ezer akadályait, a ki tudja: minő befolyásokkal kell annak megküzdnie, minő tapintatara van szükség, az kénytelen lesz elismerni, hogy annak az egyszerű, zajtalan, de becsületes és tiszta munkának, annak a nyugodt, szentelen, hogy ugy mondjuk: polgáriasan csendes tevékenységnek nagy erkölcsi ereje és éppen ezért hasznos eredménye is volt. És ez eredmény biztos bizonyítékúl szolgál annak, hogy nem annyira teremtő erőre, nagy kísérletekre hajló, nagy sikereket hajhászó elmére van a főkapitány személyében szükség, mint inkább teljes soliditásra, melynek fölénje még az annyira megkövetelt személyes fellépést és erélyt is pótolni bírja.

Nem tartotta Lechner Gyula soha

szükségét annak, hogy saját személyét tolja előtérbe és hogy a rendőrség sikereit tisztán, vagy csak egy kis részben is magának rója fel érdeműl; örült, ha rendben folyt minden; készséggel követett minden jó tanácsot, és hálás is volt azért, mi pedig ma naposság ritkaság számba megy. Elismerete és sajnálta gyengéit, de soha sem elleneskedett azokkal, kik azt éreztették vele, sőt annyira tiszta érzésű volt, hogy bizonyára kész lett volna azonnal megválni nehéz állásától, ha arra öntudatában képtelennek ítélte volna magát, a mint hogy nem volt benne egy szemernyi hatalmaskodási vágy, mely görcsösen ragaszkodik a birt álláshoz. Szerette szíve mélyből az intézményt, melynek szolgált, és ő volt bizonyára az, ki legőszintebben sajnálta, hogy minden igényt kielégíteni nem képes. A városnak hű embere, tisztviselő társainak igazi testvére, jóakaróinak hálás tisztelője, alantasainak valódi barátja volt. Igénytelen, de nemes gondolkodásu ember, érzékeny mindarra, mi személyével összeforrt. Szív, mely csak jóságot érzett s mely városáért rajongó szeretettel dobogott.

Nagy embert dicsérni felesleges, azt magas szelleme eléggé kidomborítja, de dicsérhetni az úgynevezett kis emberek egyikét, egy egyszerű polgárt, egy szerény hivatalnokot s ennek érdemeit, nemes tulajdonait kiemelhetni — az igazi kötelesség.

Aztán ő úgy se hallja már és nem titkározhatik ellene. De a mint tartozkodtunk előtte minden dicsérettől, úgy most, midőn férfiúi kora teljében hunyt el és idegen földön, távol szeretett szülővárosától egy kórház rideg falai között fekszik ravatalán, szivtelenségnek tartanám megvonni emléktétől az elismerés koszoruját, melynél egyebet buzgó tevékenysége és önzetlen, tisztakezü munkálkodása úgy sem szerzett meg.

A pécsi rendőrség minden tagja mély fájdalommal vette a vesztesség híret, de a vesztesség fölötti sajnálkozás közrésztvétté vált: az megőrzi az ő emléket az intézményben magában, e z mindenkorra kegyeletével járul hozzá és a mikor szó lesz egy becsületes, buzgó és tiszta munkálkodásról, az ő neve példaképen fog említtetni. Kell-e szebb, nemesebb emlék, melyet egy igénytelen ember önmagának alkothatna? hogy pedig

sírja ott a távolban, idegen földön jeltelen ne legyen, arról gondoskodni fognak tisztelői, barátai, jóakarói és Pécs város összes polgárai

B. K.

Egy kis statistika.

IV.

A hazából távollevőkre és kivándorlókra vonatkozó adatok kiegészítésül megemlítendőnek tartjuk, hogy a kivándorlás Romániába tolytonos és hogy 1880-tól 1890-ig a kivándorlók száma átlag 50000 lélekre tehető, mely számból 15000 a székelyekre esik.

Ez utlévéllel kivándorlikon kívül igen tetemes azok száma, kik utlévél nélkül átszöknek a határon, így tilos határátlépésért 1891-ben 1734 egyén fogatott el a román határon, ami igen szomorú adat.

Az Amerikába kivándoroltak száma 1890-ig hozzávetőleg 80000 főre tehető, az osztrák tartományokba pedig 101,283 főre, míg Horvát-Szlávon ország népessége Bács-Bodrog megyékből 28644, Somogyból 11,089, Baranyából 6,322, Zalából 5,566, Tolnából 2,903, Torontálból 2,694, Veszprémből 2,495, Trencsénből 2,142 és Vas megyéből 2129 lélekkel szaporodott összesen tehát 6,080 lélekkel. Jó volna ezeket visszatelepítéssel visszahozítani az anyaországnak.

A magyar birodalom jogi népessége (kik kötelekébe tartoznak, ha külföldön laknak is) 150,518 lélekkel nagyobb mint tényleges népessége Ausztriai illetőségű volt Magyar birodalomban 1880-ban 59,223 férfi, 45,475 nő, összesen 104,698, 1890-ben pedig 85,871 férfi, 73,766 nő, összesen 159,637, a szaporodás tehát 549,39 vagyis 52,47%.

Külföldről tartózkodott a magyar birodalomban 1880-ban 9961 férfi, 6126 nő, összesen 16087; 1890-ben pedig 11507 férfi 8665 nő, összesen 20,172, a szaporodás tehát 4 085 vagyis 25,39%. A külföldiek közül legtöbb (6597) a rémet és az olasz (5886.) legkevesebb (308) a török.

A magyar állam jelenlévő népességéből 6 férfi 8,668,173 vagyis 49,64%, nő 8,795,616, vagyis 50,36%, és így minden 1000 férfire 1015 nő jut Baranyamegyében (a polgári népességet véve alapul) minden 1000 férfire 1033 nő esik. (Somogyban

1011, Tolnában 1018, Zalában 1013, Bács-Bodrogmegyében 1023, Pécssett 1000 férfire 1077 nő esik.

A magyar állam népességéből 0-15 éves 36,68%, 15-40 éves 37,90%, 40-60 éves 18,59% és 60 éven túl 6,83%.

Baranyamegyében a 0-15 évesek a lakosság 32,6%-át képezik, esik belőlök minden 1000 lélekre 37,8% és 5 éven alól elhal minden 100 gyermekből 40. (Somogyban 38,9, Tolnában 40, Bács-Bodrogmegyében 39,6. Legkevesebb a gyermekkorban levők száma Baranyamegyében, a legtöbb pedig Csanádban (41,8%), Ungban (39,7%), Torontálban (39,5%), Ugoosában (39,3%).

Baranya a legrégebb időben.

Baranyának belállapota 899-1543-ig

A művészet nem csekély fokon állhatott nálunk hajdanában. Az építézet köfaragás és szobrászat különösen virágzóttak megyénkben. Vannak erre kétségtelen adataink és minden rombolásnak dacára jelenleg is jeles emlékeink, melyek közt a pécsi főtemplom számos reánk nézve megbecsülhetlen régiségeivel főhelyen áll. Van, hogy sokat ne említsünk, benne egy, a híres Szakmáry püspök által készített gyönyörű márvány oltár, mely igazán mesteri kézzé mutat; és néhány régi jeles síremlék is. A pécsi templomon kívül a Pécshez közel fekvő maifai igen-igen régi templom is látszanak még a régi művészet némely nyomai. Portálaja gyönyörű fejez márványból készült goth stílusban, és Klíma püspök 1756-ban végzett egyházi látogatásának irományaiban régi falfestvények említtettek, melyek még akkoron láthatók valának benne. Néhány év előtt pedig teljesen kiugaztatott ezen kis, de tiszteletre méltó templom és az alkalommal, midőn a külvakolat levakartatott, egy egészen vörös ruhába öltözött barát képe lón látható. »E templom körül az említtett évben 60 alma, kortély és barackfa állott, mond az említtett visita, és egy, Varsányi István nevű szorgalmas remete lakott. Nem messze e templomhoz, más templom is állott hajdan sz. Imre tiszteletére, romjához most is a hidegteleben szinlődők legnagyobb bizalommal járnak imádkozni. Baraturban is látott Klímó

püspök goth stílusban épült, de fájdalom, romladozott, egyházat régi falfestvényekkel. A széki templomról pedig ekkép szólni: »Amplitudine et vastitate structurae quamvis in tertialitate dirutae inter parochias hujusce dioecesis ecclesias facile prima e firmo lapide et coemto solido extracta. Binae hujus templi ianuae ex scisso lapide diversis ciradis ad normam antiqui laboris (utí et tenestrae) extractae non post-remam antiqui templi magnificentiam testantur«. Szakálban is állott akkorban még romladozott templom és benne az 1458. évszám, a szenvedő megváltó, szent Ferenc, Domonkos, Lőrinc és László falra festett képei valának láthatók. Komlón is állott még akkoron sz. István király tiszteletére düledező egyház, Ligetén pedig sz. Imre hercegére. Polósken, Szopokon, Jánosiban, Kovácánán, Egyházzéblén, Abaligetén stb. csak romok valának láthatók. Miből világos, hogy megyénknek legszegényebb táján, a hegyháton, egymás mellett szép templomok állottak oly kis falvakban, melyekben most még csak kapóina sínesen. Nesselrode püspök 1721-ben végzett egyházi látogatása irományaiban is ugyanazt olvassuk, hogy még akkoron megveszerte csaknem minden plebániában láthatók valának a régi templomok itt-ott igazán nagyszerű romjai. Ugyanazon visita is emlékezik több helyen még fonn volt goth stílusban készült portálok, faragott kövek és festvényekről. Kell-e tehát ennél világosabb tanúság arra, hogy hajdan nálunk a szobrászat, építézet és festézet nem valának ismeretlenek, miket leginkább Olaszországban fogott és tanult nagy-nívűvelgő főpapjaink pártoltak, kiknek egyike 1500-ban engedelmet nyert a pápától, hogy az akkori leghíresebb olasz festész egy évig Pécssett tartózkodhassék a püspöki lakban, többek közt esetével ekesítendő a székesegyházat. Azonkívül a szerzetes papság is bőven ekesíté ki templomait a művészet alkotmányaira. A hangzó, mint művésztől is kell említtet tennünk. Az egyházi eneklés minden bizonynyal tanított Pécssett, Pécsváradon és egyéb monostorainkban. Igen nevezetes, hogy 1450 körül Pécssett mar organista volt, kinek a fönnemlíttett Huendler püspöki helyettes új, dragakövekkel ekes püspöki süveget 99 aranyfonton zálogba adá, 10 aranyat fizetvén évenként kamat fejében. Ime, az askori kamatláb. Ugyan azon időben egy Orgonas nevű kanonok is for-

A PÉCS TÁRCAJA.

Kalmár Piroska.

— A „Pécs” eredeti tárcája. —

A költő, a zenész, a festő, a szobrász, az építőművész remekai századok és évezredek viharaival dacolnak. A költemény, a dal, symphonia, Rembrandt s Rafáel vászna, a milői Venus és a belvederi Apollo, a gulák és obeliszek évezredek multával is hirdetik alkotók lángszellemét, az ihletet, a genialitást, az isteni szikrát, mely megnyilatkozott. A színész azonban a feledés hullámai elől nem tudja elrejtetni szelleme, ihlete s lényével összeforrt művészetet teremtett alkotásait. Hanghordozását s hangsúlyozását nem őrzi meg se szó, se hangjege, plasztikáját se szoborminta, se vászon szervezett s életre-ébresztett műremekeit se palota, se dom. Dobogtassa bár szívét forró erzemény, lelkesítse bár kebelet magasroptú ideál, gyujson bár elméje s tudása szövevényeket az ember- s világismeretben, fejezze bár ki a lelket anatomic és psychologic, alkotta meg bár szerepeinek plasztikáját Michel Angelo eszetjével, öntsön bár életet

a holt szövedékbe, mint márványába Pygmaeon: lehullt a kárpit, elhangzott a taps. Kis időre még visszahangzik a közönség és a műkritika resonansában az elismerés hangja; néhány hónap, egy-két esztendő s minden telvedve van Sokrates elítéltetik, hogy megrontja az ifjúságot, a századok igazságát szolgáltatnak neki s bámulva olvassák lángeméje mélységes alkotásait. Shakesperet felreisméri kora, eletre kelti a jövő; Katona hír s dicsőség nélkül száll a rideg sir ölebe, de ma a legnagyobb magyar tragikus pálmájával koszoruzza meg az irodalom, a műkritika és a közvélemény. A színművész alkotása azonban, ha a jelenben méltánylást nem nyer s meg nem örökíti a sajtó, nyomtalanul szakadt a feledés kikötőjén át a megsemmisülés tengerébe.

Kalmár Piroska, színtársulatunk e kiváló művésznője, méltán megérdemli, hogy az elismerés s a taps közönséges tetszésnyilvánításain felül, melyek pályája kezdetétől fogva mind mai napig kísérik, művészetét, annak sajátos jellemvonásait elemezzük. Alkalmunk leend egyrészt az elismerés baberkoszoruját nyújtani, másrésztől a buzdítás s megnyugtató motorául használni minden törekvő színész előtt, hogy rogos s felreismert pályáján

kitartással s nemes becsvágygyal haladjon. A szépeért, az igazért, jóért, az ideálért hevülő kebel elismerése nem fog elmaradni: öntsen ez balzsamot ezer tövistől vészett szíve keserű fájdalomaira.

Kalmár Piroska művésznő a szó teljes értelmében. Szerepei a naiv a szubretto, a társalgó szerepkörében mozognak. Innen van, hogy nincs alkalma a színpalenzető, pathetikus folkliáltásokra, nyögésre, sirásra, fuldoklásra, atkozódásra és idegeknek megreszkettetésére; ebből magyarázható, hogy a nagy közönség naiv, kedves, elragadó s bajos jelenségnek tartja ugyan minden fellépését, de tobt varázserőt tulajdonít művészi temperamentumának, mint öntudatos művésztének. Lehet ez a nagyközönségnek véleménye, mely csak felszínről ítél s a külszín esabos varázsa után indul a műkritikus mindenkor el fogja ismerni, hogy alkotásaiban épen olyan hatalmas, izmos az öntudatos művészet eleme, mint az eredeti, Istentől adott tehetségnek nélkülözhetlen előfeltetele. Jelszava: egyszerűség, iraszág és közvetlenség. A modern iskolának jelszava ez, mely gyűlöli a pose-ot, az affektáló szenvelgést, az alpthatoszt s a szolgálai másolást. Semmi mesterkelttség, szemkapráztatás, hanem élet s igazság. A holt nincs élet, megteremtí, A holt márvány-

dul elő a régi irományok egyikében. A népnél bizonyosan kedveltek valának a cigány hangások.

A népfoglalkodás, földmívelés, mestersegek, kereskedés állapotát némiképp földerítő adataink is vannak. Szólt már szent István idejében miveltek a baranyiak, mert láttuk fönebb, miszerint 110 szőlőmívelőt és 6 kádárt adományozott a nagy király a pécsváradai monostornak. Utóbb pedig alig találunk oklevélre, melyben szőlőkről nem volna említés, melyek sokszor nem csekély áron adtak el, mint Kollerből láthatni. A babarei dézmaborára 1338-ban 150 aranyforintra rugott. Ugyanazon évben a pécsváradai hegyekben termelt a pécsváradai apátnak 300 akó bora, akója pedig 10 denárt ért. Leghíresebb a pécsi bor volt, és Istvánfi idejében meg Debrecen tájára is elvitették — Gyümölcsfákról is már a tatárjárás előtt fordul elő emlékezés némely Koller és Fejér közlött oklevelekben. A határok kijelölésekor több nagy körtefa (ad pyrum magnam) és lasponyfa jó elő. Bzonyos, hogy valamint egész Pannoniában, úgy Baranyában is a rómaiaktól vette a gyümölcsenyésztés kezdetét; tudjuk továbbá történeti adatok nyomán, mint pusztiták 375-ben a hunnok a gyümölcsfákat, és mennyi érdemet szereztek azok föntartása és nemesítése körül magoknak a szerzetesek: nem szenved tehát kétséget, hogy Baranyában is sokat köszönhetett a gyümölcsenyésztés a szerzeteseknek. — Melyek és méhészekről is emlékezik már sz. István többször idézett oklevelében, melyben ménések és számos birkák is említettek. A mestersegek állapotára is nem csekély világosságot derít ugyanezen oklevélnek már fönebb kiirt helye. — A kereskedés, a jólétnek ezen szülő anyja, már az Árpádiak alatt virágzó lehetett Baranyában. szent István, III. Béla és II. Endre szabadalmat engedtek a pécsi egyháznak Pécssett és másutt lakó jobbággyai, jövevényei és várbeli embereinek, hogy miveikkel és áruikkal országszerte vámentesen utazhassanak. Elősegíté aztán a baranyai kereskedést azon körülmény, miszerint Pécssett Róbert Károly és I. Lajos alatt pénzverde vala. Erről nevezetes az, hogy pénzének különös értéke volt, azaz a finom ezüstnek girája (négy aranyfrt) akkoron a budai (ar) folyam szerint 50, a pécsi szerint pedig csak 48 szeles garast tett. Szintugy a rézzel vegyes ezüstnek

markája, mely 3 forintot ért, az esztergomi arfolyam szerint 176, a pécsi szerint azonban csak 140 banális pénzzel ért föl. — A többször említett Huendler 1450 körül egyik levelében igen kérdi Budán lakó ismerőset, venne neki homokórát (clepsydrát); más deák levelében pedig 1459-ben a bécsi carnemita perjelt kéri, vegye meg számára a leveléhez mellékelt cédulán nemetül fölgyeztet árukat, jelentvén egyszerűsind, hogy a háborus idő miatt ez alkalommal pénzt nem mer küldeni. Bécsi pénz már 1323-ban közfolyamban volt nálunk, mint a fönnmelt tizedrovók jegyzékéből látható. Tubero mondja, hogy Hampó Zsigmond pécsi püspök olesón sok ökröt szokott össze vásároltatni nálunk, melyeket aztán drága pénzen eladott a velencei mestárosoknak. És legújában is több velencei arany asatott ki Pécssett. 1495-ről azt olvassuk, hogy Jaica számára 2600 pécsi kőből (cubulus) gabona vétett, tíz-tíz kőből 1 forintjával; és a királyi kocsi számára tizenegy vég pécsi posztó 77 frton; 1409 körül már kőhidak is (kuhijd) említettek nálunk; de a keresztény hadak idejében meg a Dráván hid nem létezik, mert tudjuk, hogy mind Bouillon Gottfried, mind rótszakalu Fridrik seregei talpokon szállották át a Dráván Dárda mellett.

Vége arról is illő megemlékezni, hogy a mohácsi vésznap eltt sokkal inkább uralkodott megyénkben a magyar nyelv mintsem jelenleg. Falvaink nevei csaknem mind magyarok 1323-ban. 1546-ban falusi bíráink is egytől-egyig tősgyökeres magyarok. Koller közlé tudniillik az akkori adójegyzéket, melyben pontosan föl van jegyezve minden falusi bírónak neve, azzal együtt, mit fizetett, mit dolgozott minden falu a szigetvári erósvénynek stb. és ezen jegyzékből láthatni miszerint mind eredeti magyar nevű bírák voltak falvainkban. Hogy egyházainkban is divatozott a magyar nyelv, arra elég bizonylat a már említett halott fölötti híres megszólítás. Hogy azonban Baranyában, főképp Pécssett már az Árpádok alatt is divatozott a német nyelv, oklevélileg be lehet bizonyítani. Hiszen németek laktak elődeink bejötté előtt Baranyában; aztán hany hadifogolyt nem hoztak a magyarok a németföldről; továbbá már szent Istvántól említettek nálunk a vendégek (hospites, német szállók) a pécsi és pécsváradai jövevények, azonfölül számos

mesteremberek, kik bizonyosan németek vagy olaszok valának. Német eredetű püspöke és több külföldi szerzetese is volt Baranyának, sőt Pécssett 1460 körül különös óltárak volt a németeknek (altare teutonicorum) és több német nevű polgár: u. m. Sax, Sattelpoger stb. Mindazáltal hamar meggyarosodhattak a baranyai németek és kevesen is lehettek a magyarokhoz képest, mert a sokszor említett püspöki helyettes 1460-ban az erdélyi százok közt szeretett volna föbb egyházi hivatalt nyerni leginkább a nyelv miatt. praecipue propter ydeoma Francia szállók is lehetek hajdan megyénkben, mert Pécs közeleiben az egyik Árpád nevű falu Francia-Arpádnak nevezetett 1332 körül, Francia szerzetes is jön elő később Pécssett. Szólókról misem találtam ezen idősokban megyénkben.

Hirek.

— Gyászhir. Hétfőn d. u. érkezett városunkba a szomorú hír, hogy Lechner Gyula Pécs sz. kir. város rendőr-főkapitánya Linzben, a közközházban f. hó 12-én d. u. 2 óraker jobbra létre szenderült. A halálestet városzerte mély részvétet kelt, mert az elhunyt főkapitányt mindenki tisztelte barátai pedig a legbensőbb odaadással viseltettek iránta és úgy tetszik nekünk, hogy a város minden polgára barátja volt neki. A legleszűbb hatása volt azonban a gyászhirnek a város-házban, az elhunyt tisztviselő társai között, kik az élte java korában, 51-ik évében elhunyt rendőr-főkapitányban a leghevebb kartsukat vesztették el. Lapunk föhelyén avatott toll meltaja a város e kiváló tisztviselőjének működését és érdemeit, de úgy érezzük, hogy vétenénk a boldogult iránt tartozó és mélyen érzett kegyeletünk ellen, ha meg nem említenék, hogy mily igaz tisztelettel viseltették Lechner Gyula a sajtó iránt általában és lapunk iránt is. Az ő nemes szíve átvitte jóindulatát a lapról a szerkesztőre és e sorok írója az igaz meghatottság könnyeivel áldoz az elhunyt emlékének, ki atyai barátságát és bizalmat vele mindenkoron érezte. — A boldogult hült tetemei ma, szerdán d. u. tetének Linzben örök nyugalomra. A temetésen jelen lesz az elhunytnak testvere, Lechner Antal takarékpénztári igazgató, a város képviselőtében pedig Zava-

ból műremeket alkot, a márványkőben megsejti a belvederi Apollót. Isermi az emberi lélek anatómiáját, de egyesíti vele a lelektani elemek synthetikáját. Életet önt szerepeibe, soha sem alkot művészi korzóvel pusztán mértani alakokat, soha sem vadászsa a színpadi hatást az életnek s igazságnak rovására, a kényelmetlenségnek s erőletettségnek még látszatát is kerüli. Sem a hideg márványzavaszt, sem a szerepek ideges agyonjatszását nem kultivalja. Egyes hatásos helyek tiszteletére soha sem áldozza az egész közvetlen életegységét. Egyéniségét nem tagadja meg soha, de ezt a közvetlenség, igazság s valószerű kára nélkül meg se is tehetné. Ha az igazság és közvetlenség az előadó művészetnek törvénye, úgy az egyéniség s a művészi temperamentum ama forrás, melyből a legtisztább, a legigazabb művészet forrása csörgedez. Inspitáció, diszkkrét fegyelmezettég, szingazdag-jag jellemzik alkotásait. Képzete élénk, de tudása fegyelmezi. Isermi a művészet s a lelektan törvényeit, nem huny szemet a finom vonások előtt sem, de ezeket nemcsak, hogy kötélen, még fonálon sem rangatja, hanem élő egységben összpontosítja. Egyensúlyban tartja a művészt és a jellemzetet, az igazat és a hatást. Nem pusztán illuziót költ, hanem művészi

hangulata kifolyásaként hangulatot teremt. — Lechner arképeihez hasonlítanak színpadi alkotásai, melyekben a művészi és jellemzetes érvényesül, a jellem kiakalul. Csakugy sugáranak az élettől, az elevenségől. Könnyed, finom, elegans, sohasem nehézkes s az élet hatalmas érverése ver át minden szerepén. Tolmácsolja a fatalságot búvos kellemével, zengő szavával s varázos mosolyával. Finoman s lelkiismeretesen kidolgozza szerepeit, művészetének pleine airjében megvilágít minden niánuszt. Tisztán koncipial, pedans a kivitelben. Tetszik mindig s mindenben, de azért sohasem látszik, hogy a tetszést tartaná a művészet legfőbb kánonának. Követi a kor ízlését, irányát, de diszkreációval s a művészet föltételeinek betartásával. Nem hódol vakon a közvélemény előtt, hanem meggyőződés, tudás s a művészet celjainak felismerése, esztetikai képzettség s jóízlés hajtotta a modern irány szolgálatába. Arcjátéka a benső, a jellem kifolyása, gesztusai izlések s természetesek. Igazi művészi egyéniség, melynek talajából miként a róza tövéből bájra és illatra legkedvesebb virágok fakadnak.

Kalmár Piroska 1884-ben ment Budapestre a színi képezdebe, a hol 1887-ben fejezte be tanulmányait. Ideáljai voltak

Molnár és Prielle Kornélia. Tanulmányai befejezése után Kassára ment vendégszerreplésre azon célból, hogy Csóka társulatahoz szerződjen, ki akkor Kolozsvártól működött társulataival. Kassán azonban a színügyi bizottság, a sajtó és a közönség oly kedvezőleg fogadta, hogy az ott működő Jakab színigazgató kérésére rendkívüli előnyös feltételek mellett Kassán megmaradt. Működött Temesvárott Krescsányi társulatánál s Kassán másodsorú is Szisai szintársulatánál három évig. 1892-ben Somogyi szerződött, így jutott városunk is a szerzéséhez, hogy a művésznőt az idén másodsorú üdvözölheti körében.

Legkedvesebb szerepei Pálleron Ahol unatkozunk című remek vigjátékában Susanne, az Egérben Márta, Sardoú Vajunk el című színművében Cyprienne. Blumenthal egyes naiv alakjai, Moliere Nők iskolájában Agnes, Shakespere Makrancos Hölgyében Katalin. Szereti Szigeti József vigjátékait s a Dolovai nábob leányában Szentirmayné szerepét. Mióta ezen színi idényben Pécs színpártoló közönséget gyönyörködteti, többször volt alkalmunk megemlékezni sikereiről. Először Francillon Anettjében bántuk meg. Nagyon nehéz szerep. Ez az Anette 20 esztendő, nagyon komoly

ros Péter helyettes polgármester, és Karoly Ignác apát plébános, kik egy remek korszakot is helyeznek a sirra, a város színeiben pompázó szalaggal, melynek felirata: »A felejtethetlen kúrtársnak Pécs sz. kir. város tisztviselői«. A gyászbeszéd a város tisztikara külön gyászjelentést bocsátott ki. Az elhunyt életrajzi adatairól megemlítjük, hogy 1842-ben született és a jogot végezve 1869-ben a pécsi jogakadémia helyettes tanárát nevezetett ki, hol 4 évig a legkülönbözőbb studiumokból tartott előadásokat. 1872. júniusban megválasztott városi tanácsosnak, 1881 június 1-én pedig rendőrkapitánynak és e hivatal újjászervezése után 1890-ben a főispán által rendőrfőkapitánynak nevezetett ki. A rendszert terén kifejtett érdemei elismerésül Ő Felsége a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. — Az engesztelő szentmise áldozat csütörtök dé. 1/2 10 órákor lesz a belvárosi templomban. Áldás a korán és váratlanul elhunyt emleken!

— **Előléptetés.** Sável Kálmán pécsi kir. törvényszéki elnöknek Ő Felsége a királyi a kuriai bírói címet és jellegét adományozta. A királyi a kitüntetés a legékeken szólóbb elismerése Sável Kálmán érdemének, melyet az igazságszolgáltatás és a pécsi törvényszék ügyeinek vezetése körül szerzett.

— **Kedves vendége** lesz a napokban városunknak Komáromy Mariska a népszínház kitűnő primadonnája személyében, kit Somogyi Karoly 4 vendégjátékra nyert meg. Föl fog pedig lépni Komáromy Mariska f. hó 16-án a »Szulán-ban, 17-én a »Parasztbecsület-ben, 19-én »Madarász-ban és 20-án »Hoffmann meséi-ben, természetesen fölemelt helyarák mellett. A kedves művésznőt a legszívesebben üdvözöljük városunkban.

— **Hymen** Jobbaházi Dóry István megyei tisztviselő eljegyezte Szébenyi Simon megyei árvászeki kiadó leányát: Ionát. — Kölygyessy Kálmán lengyelótói aljárásbíró oltárhoz vezette Eiser János nagy kereskedő leányát: Margitot.

— **Az izraelita nőegylet kerti**

multságának vasárnap a legszebb idő kedvezett és így talán felesleges is mondanunk, hogy a multság igen szépen sikerült. A tiszta jövedelem megközelíti az 1000 frtot.

— **A Lakits-laktanya** taldalék épületére (tervben van ugyanis 1 főépület és 4 istálló építése) a tervek elkészültek és kormányhatósági jóváhagyás végett fölterjesztettek a miniszteriumhoz. Remélhető katonai ügyekben gyorsan szoktak eljárni — hogy a közgyűlésre még idejében vissza érkezzen az ügyiratok.

— **A villamvilágítási szerződést** a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Magyarosodás** A grábóci gör. kel. kalugyerzárda noviciusa, Csucsits Gergely, a szentendrei plébános fia, ki Károliczán végezte a theologiai tanfolyamot, ki e minőségben a grábóci és a szátkai gör. keletiek tanítója, rövid idő alatt oly szép eredményt mutatott fel a napokban megtartott zárovizsga alkalmával a magyar nyelvben, hogy Deesko Mátyas rk. plébános s vizsgálónok meleg szavakban mondott ezért köszönetet Csucsitsnak és ünnepélyesen kiosztotta a magyar nyelv tanulmányában kitűnő tanulók között az ezüst koronákat, melyeket a szegzárdi takarékos hitelbank küldött e célra. — A baranyamegyei görögkeletiekéről, se a németekről, horvát-szerbekről nem olvasunk ilyen híreket. Az igaz, hogy ha esetleg magyarosodnának is a gyerekek, nem kapnának jutalmat, mert ily jutalmak adására sem a pécsi és baranyamegyei pénzintézetek, sem a hatóságok, sem egyesek nem gondolnak. Itt volna az ideje, hogy megynék vezetői súlyt fektessenek vegyes nyelvű népességünk magyarosítására. Adjunk jutalmakat a tanítóknak és a tanulóknak. Évente pár száz forinttal csodás eredményeket lehetne elérni!

— **A csatornázás** ügyében tanulmányra kiküldött bizottság, melynek tagjai Otócska Géza, Herberth János, Munnhardt Géza és dr. Czierer Elek voltak, kedden reggel érkezett haza Pécsre. A bizottság tanulmányozta a csatornázási rendszereket Boroszlóban, Koppenhágában,

Berlinben és Darmstadtban. Remélhető, hogy a bizottság jelentését a legrövidebb idő alatt beterjeszti a tanácsos, amikor azzal tüzetesen fogunk foglalkozni, addig is megemlítjük, hogy a szerzett tapasztalatok célszerűnek és kivihetőnek ajánlják az öntözői rendszert, mely Pécsért is tervezeték, ez esetben azonban az öntözőendő területeket alagsóvezéni is kell.

— **A nőegylet címére.** Sokan azt a felhívó kérelmet intézik általunk a nőegyletnek, hogy a júniusi virág-ünnepélyt, tekintettel a bányászok strikejára, de tekintettel a kedvezőtlen időjárásra is, halasztassa el. Mi e kérelmet magunk részéről is helyeseljük, mert valóban a strike által teremtett helyzet nem olyan, hogy a tervezett nagyszabású ünnepség zavartalanul mindenképen biztosítva lenne, a folytonos esőzések pedig az előkészületeket teszik lehetetlenné. De hogy a június papírison már előbb is ünnepeltessék, az ellen semmi kifogásunk nincs.

— **Jubilaris és búcsú előadás a színházban.** Dálnoky János színtársulatunk titkára, a központi színészegyletünk pénztárnokává választatván meg, búcsút vesz a színésztől és Somogyi társulatától, melynek mindig java erői közé tartozott és mint előadó színész sokszor élvezetes percekért szerzett közönségünknek sikerült alakításaival. A derek színész csütörtökön a cigány-ban vesz búcsút a színpadtól és e nap jelentőségét növeli azon körülme, hogy az összesiek Dálnoky színészkedésének 25-ik évfordulójával amely eltöltött időre Dálnoky János mindenestire elgélten nézhet vissza mert az alatt jó hírnevet és tisztet állást vívott ki magának. Jubileuma alkalmából melegen üdvözöljük Dálnoky Jánost és közönségünk is bizonyára méltányolni fogja az ő fáradozását és érdemeit. Mutassuk meg, hogy meg tudjuk becsülni a tisztességes színészerőket és édessé tudjuk tenni a város érdekeit!

— **Anyósból mostoha anya.** Ritka eljegyzés történt Szabadkan. Vojnics Maximilian, Vojnics Félix megyei főjegyző atya eljegyezte özvegy Fratricsevitsné, fiának napát. Így lesz a vőböl fia, az apából após, a »menyem-ből »lányom.«

— **A pécsi kereskedelmi alkalmozottak betegsegélyző pénztárának** igazgatósága felelő a cégfőnök urakat, hogy alkalmozottjai május havi járulékat a kiküldött befizetési lapok és tagkönyvek bemutatása mellett befizetni sziveskedjenek. A befizetések gyors teljesítése már csak azért is kívánatos, hogy a pénztár a miniszteri rendelkezés képest a postatakarékpenztár chek és clearing forgalmába behelyessen s így a cégfőnök urak ne legyenek a befizetések idejére nézve korlátozva az esteli órákra. Felkérjük egy szerszind a cégfőnök urakat, hogy alkalmozottjai kilepését és hová távozását a tagkönyv beszolgáltatása mellett penztárunknál haladéktalanul bejelenteni s azon óra esedékes járulékat penztárunkhoz juttatni sziveskedjenek, minthogy a cégfőnök a törvény és alapszabályaink értelmében alkalmozottjai járulékat különben a kijelentések megtételéig sajátjukból megfizetni kötelesek. Uj alkalmozott bejelensét penztárunknál kapható bejelentési lapokon kérjük eszközölni. Pécs 1893. június 12. Az igazgatóság nevében: Krausz Ignác elnök, Kovács István titkar.

— **Magyarország városai.** Minden modern nemzeti politika arra törekszik, hogy az ország kulturájának, iparjának, kereskedelmének ne csak egy központja legyen, hanem a főváros mellett az ország nagyobb városai teremtsenek centrumot, a melyben élet pezsegjen, a mely irányt szabjon egész környékének. Magyarország városai, diéséretes buzgalommal versenyez-

és böles, hogy az egész társaságot szatirizálja, e mellett végtelen jó szívű, mint egy angyal, naiv dolgokat kérdez, mint egy tizenkét éves leány, kis bátor, ki jóformán megkéri Simieux kezét. Ilyen elemekből összenőtt komplexum művészi élete a színpadon rögtön tisztába hozott bennünket azzal, hogy itt egy kiváló művésznővel van dolgunk. Mennyi báj ömlött el ajkain s egész lényén, midőn elmondta, hogy bátyja olyan kedves, de feleségül hozzá nem menne, sokkal szívesebben olyanhoz, ki atyjához hasonlít! Mennyi szarkazmus fullánkjaival s szűrő, vizsgáló tekintettel mérte végig a társaságot, midőn el kelle hagynia a termet és mondá: Ugy látszik, itt olyan dolgokat beszélnek, hogy el kell hagynom a társaságot! Mikor aztán ígéri, hogy nem lesznek illetlenek, csipős gunnyal visszavágja: »Ha nem vagytok illetlenek, látások unalmas! Eleben élet s teremtő erő sugárzott Constantin abbé Bettinájából s a Könyvtárnok Edithájából. Az agglégények Antoinettje a naiv szerepek netovábbja. Bámulatos közvetlenséggel s naiv keresetlenséggel mozgott s csicsérgett a III. fölönásban, mikor Mortimer a vén roué fölsalta lakásába. Mortimer meg akarja tudni, mennyire ébredt már föl a leányzóban az öntudata. Anyi keresetlen báj s naivság ömlött el ajkairól (pl. mikor kérdé Mortimertől: mi az a roué, bátyám annak nevezi Önt?), hogy az életben is könnyeké hatna meg bárkit, mint a színpadon Mortimert. Meszteri ügyetlenséggel, de szerepéből kifolyó-

lag, meséli el Nantiának, hogy beszélgettek Mortimerrel, beszélgettek különös dolgokat, de nagyon kedves ember; elmesélte, hogy neki nincs leánya, szinte kedve volna leánya lenni.

A dolovai nábob leányának Szentirmaynéjáról, Figaro Susannejáról, a Huszár-szeralem Annájáról, a Vasgyáros Susannejáról már egyebütt megemlékeztünk.

Kalmar Piroksa szorgalmasan megtanulja szerepeit. Soha főpróbára se megy készületlenül. Meg is látszik minden alkotásan a bizottság, a tudás. Mikor tanulni akar, a szerepet atolvassa figyelemmel, leteszi. Eleinte halkán tanul, azután eljátszsa. Forszírozni a tanulást nem tudja. A párbeszédet tanulásához egy széklet s pamlagvankost használ. Hamisítatlan kedély, művészi tudás, szellem és kellem jellemzik lényét, egész valóját. Széleskörű olvasottság, társadalmi műveltség, kiváló tapintat, a művészet lángoló szeretete, invenció és ihlet, élelítés s józan ítélet alkotó elemei.

Sok éven át működhekk pályáján, gyarapítsa sikereit s babérait s hozza meg neki a művészetnek rajongó szeretete, művészetének igazsága s bensősége, tudása s szorgalma azt a babért, mely után bizonyára vagyakozik, hogy az ország első színházában gyönyörködhessünk alkotásaiban! Meg vagyunk róla győződve, hogy ott is megállja helyét, mert művészetének napja még nincs lealldozóban. Előtte a küzdés, előtte a pálya! A gyáva meghátrál, az erős megállja.

Színház-látogató.

Elismert legtisztább
alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

Asztali-

és

gyógyviz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír
köhögés és rekedtségnél, tüdő, gyomor- és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve felséges ital.

Kapható Pécselt Grünhuth és Hirschler, Köszl János, Simon János, Eizer János, Reeh Vilmos, özv. Spitzer Jakabné fűszerkereskedőknél.

Magyarországi főraktár:

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9 szám.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsénk a nagy közönség szíves tudomására adni, hogy a volt Spitzer L-féle helyiségben (**Ferenciek utca 8-ik szám**) új

üveg- és porcellán-kereskedést

nyitottunk és azt gazdagon felszerelve minden igyekezetünk arra lesz fordítva, hogy a nagy közönség minden igényét kielégíthessük.

Raktáron tartunk mindenemű **üveg porcellán árukat** és **tükröket** és minden e szakba vágó cikket a legjutányosabb áron. Pontos és szolid kiszolgálást biztosítva, szíves látogatást kérünk tisztelettel.

WILLMANN ÉS TÁRSA.

Ezen üzletben egy jó házból való fiu tanulól azonnal felvétetik.

Újonnan megnyílt fényképészeti műterem!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomára hozni, hogy helyben **Széchenyi-terén Dr. Loewy-féle palotában** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő berendezéssel bíró

fényképészeti műtermet nyitottam,

melyben a fényképezést terén minden legúj. találmányt, még itt elő nem állított dolgokat is készítek, a rendes photographiától elkezdve minden nagyságban, egymint; *mignon, visit, cabinet, kis makárt, nagy makárt, boudoir, muschel*, eddig ismert rendes nagyságokat, a *legjutányosabban és legfinomabb* kivitelben élethűen készítek, a *miért is a nagyközönség meggyőződésére mintaképekkel készséggel szolgálok*, továbbá a rendes ismert nagyságokon kívül meg minden nagyságot készítek egész életnagyságig, szintügy csoport-, táj- és interiór-felvételeket, különleges berendezés gyermek felvételekre, továbbá másolatokat régi képekről életnagyságig, szintügy *platinaképeket*.

Különlegességek! A fényképezést terén legújabb találmányokat, úgy mint készítek fényképeket *zsebkendőbe* bele etetve, melyek soha ki nem moshatók, továbbá *selyemre* minden színűre, *vászonra* (linografia), mely épen olyan tartós mint egy olaj-festmény, továbbá különös szépségű *opál-képeket*, készítek fényképeket *directe* ráetve *fára és csontra*; továbbá felhívom még a nagyközönség figyelmét *chromo, aquarell és olaj-festményeimre*, melyeket természet után is, vagy régi képekről is a legművészebben és hűen készítek.

A midőn erői értesíteni van szerencsém a nagyközönséget, egyidejűleg vagyok bátor azon kérésintézni, hogy becses látogatásaival műtermemet szerencsétlenül méltóztassanak. — Műtermemet minden reclamtól óva, csakis előállított fényképeim által kiérdemelt pártfogásért esedezem.

PAPP L. fényképész és festész
Széchenyi-ter. dr. Loewy-féle palota.

Árverési hirdetmény.

A vaizslói vallás-alap uradalom tulajdonát képező, **Vaizsló** községében s határában az országos vásárokon gyakorlandó

helypénzszedési jog

bérbeadása iránt a pécsváradi kir. köz-alap. gazdasági felügyelőség hivatalos helyiségében **1893. évi július hó 15-ik napján délelőtti 11 órakor** zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási évi bér **701 forint.**

Bérleni szándékozók szíveskedjenek a pécsváradi gazdasági felügyelőség hivatalos helyiségében vagy személyesen megjelenni, vagy pedig a feltételek értelmében szabályszerűen szerkesztett s a kikiáltási évi bérösszeg 10% ának megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat ugyan a fenti hivatalhoz **1893. július 15-ik napjának délelőtti pont 11 órajáig** benyújtani.

A bérlési feltételek a pécsváradi gazdasági felügyelőség, valamint a vaizslói erdőgondnokság hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Utó, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsváradon, 1893. évi június hó 9-én.

Kir. közalap.
gazdasági felügyelőség.

SIEMENS és HALSKE

villamos világítási és erőátviteli gyárak

Budapest VIII. Kerepesi ut 9 a sz.

Elvállalják *villamvilágítási és erő átviteli-, telefonok, vasúti biztonsági és tűzjelző állomások berendezését*

Szállítanak: *vizmérőket, vízállagmérő készülékeket, mérő eszközöket, mint galvanométereket stb izzólámpákat, szénpálcákat stb.*

Csillárok stb. villamos világításhoz. Különösen felhívjuk a közfigyelmet városi raktarunkra, hol *villamos cikkekben* dúsz választéku mintaraktart tartunk.

Figyelemre méltók a

szab. Hellesen-féle száraz elemek,

melyek 6 nagyságban elkészítetnek és hivatta vannak a folyadékos savakkal működő elemeket kiszorítani.

Költségvetések és ajánlatok díjmentesen.

Előfizetési felhívás!

P E S T I N A P L Ó

naponkint kétszer megjelenő politikai napilapra.

A Pesti Napló Magyarországon a legolcsóbb, legtartalmasabb és legszebben kiállított napilap, megjelenik minden reggel legalább 16—24 oldal és délután 4—8 oldalnyi terjedelemben, fölvágvá és lapjai egymásba ragasztva.

A Pesti Napló főszerkesztője és kiadótulajdonosa:

Felelős szerkesztője:

ifj. Ábrányi Kornél.

Barna Izidor.

A Pesti Napló szerkesztősége maga köré gyűjtötte az ország legjelesebb újságíróit.

A Pesti Napló bel- és külföldi tudósításai, hírei és táviratai frissek, eredetiek és a legmegbízhatóbb forrásokból erednek. Ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági rovatát kitűnő szakírók szerkesztik. Bel- és külföldi tőzsde rovatát mindig legpontosabbak és legmegbízhatóbbak.

A Pesti Napló nagy gondot fordít szépirodalmi rovatára, hol mindig a legkiválóbb írók neveivel találkozunk az olvasó.

Regényei és tárcái élénkek és érdekes olvasmányt nyújtanak.

A Pesti Napló minden vasárnap **A gyermekszobának** című rovatában **Móka bácsi** kedvelt meséit közli a gyermekek részére.

A Pesti Napló legközelebb egy rendkívül érdekes regény közlését kezdi meg. A Pesti Napló minden hónapban 2 városnak a monografiáját közli, mely örökös irodalmi becsesél bír és az előfizetők, a kik ezeket összegyűjtik, azok Magyarország városainak hű történetét bírják.

Előfizetési feltételek:

A Pesti Napló reggeli kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes híreket magában foglalja, tehát a teljes Pesti Naplónak előfizetési ára Budapesten és a vidéken korán és pontosan házhoz juttatva,

az esti lap küldése nélkül:

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre:


Egész évre	14 fnt — kr. Negyedévre	3 fnt 50 kr.	Egész évre	18 fnt — kr. Negyedévre	4 fnt 50 kr.
Félévre	7 fnt — kr. Egy hónapra	1 fnt 20 kr.	Félévre	9 fnt — kr. Egy hónapra	1 fnt 60 kr.

Naponkint k é t s z e r. reggeli és esti kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:

Budapesten:

Vidéken:

Egész évre	18 fnt — kr. Negyedévre	4 fnt 50 kr.	Egész évre	20 fnt — kr. Negyedévre	5 fnt — kr.
Félévre	9 fnt — kr. Egy hónapra	1 fnt 40 kr.	Félévre	10 fnt — kr. Egy hónapra	1 fnt 70 kr.

 A Pesti Napló esti lapjára külön is elfogad előfizetéseket, úgy hogy ha valaki más újságot járát és a megszokott újságtól megválni nem akar, az előfizethet a Pesti Napló esti lapjára 2 fnt 30 krral.

A Pesti Napló kiadóhivatala

Budapest, Ferenciek tere, Bazarepület.

Hirdetések

igen előnyös áron elfogadtatnak a kiadóhivatalban:

Lyc. nyomda.



SCHÖN WALD IMRE



ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)utca, a „Hattyu“-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)utca. Mestrics-féle házban.

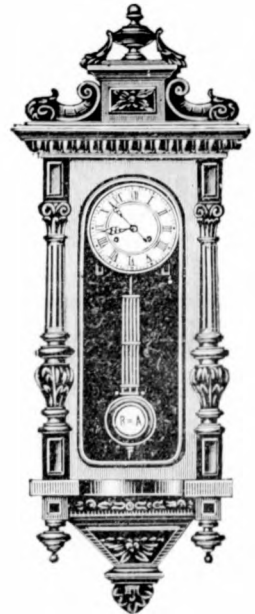
**Tábori és színházi látesövek, szemüvegek, göröcsök, hőmérök
stb. gyári áron.**

Pontos járasu csinos ébresztő órák, darabja csak 2 frt 50 kr.

Csinos ezüst horgony-Remontoir órák 2-ös fedéllel dbja 12 frt.

**Inga-óra csinos szekrényben 8 nap járó és ütő szerkezettel
ára 12 forint.**

**Anker-Remontoir Tula - óra, 2-ös köpenynyel kitünő szer-
kezettel 14 forint.**



↔ Öt évi jótállással. ↔

**Nagy raktár a legszebb ékszerek ezüst és (alpaca) China-
ezüst árukban.**

Javítások olcsón és legjobban készíttetnek.

**Minden tárgy a magyar királyi pénzverde hivatal által felül-
vizsgálva és fémjelezve van.**

Kiváló tisztelettel

SCHÖN WALD IMRE.